

Schurft (scabiës)

Patiënteninformatie dermatologie

Schurft

Scabiës

Wat is schurft?

Scabiës of schurft is een besmettelijke aandoening die wordt veroorzaakt door een klein beestje, de schurftmijt. Dit beestje is niet met het blote oog te zien. De mijt graaft gangetjes in de huid en legt daar haar eitjes.

Ziekteverschijnselen

Een van de belangrijkste verschijnselen is jeuk. Die kan over het hele lichaam voorkomen, maar doorgaans niet op het hoofd, en geeft vooral last als het warm is en 's nachts.

De jeuk wordt steeds erger. Op de huid kunnen blaasjes en rode bultjes ontstaan, bijvoorbeeld tussen de vingers, aan de billen, polsen en voeten. Soms zijn de gangetjes die de mijt in de huid heeft gegraven als rode streepjes zichtbaar. Bij kleine kinderen en patiënten met scabiës crustosa (=scabiës norvegica) kunnen de verschijnselen ook optreden op de hoofdhuid.

Hoe kunt u het oplopen?

Een schurftpatiënt is besmettelijk zolang er mijten en eitjes van mijten in de huid aanwezig zijn. Vierentwintig uur na een effectieve behandeling is schurft niet meer besmettelijk.

Besmetting kan plaatsvinden door langdurig of regelmatig lichamelijk contact met iemand die schurft heeft. Zoals bij lichamelijke verzorging, seksueel contact of door gezamenlijk gebruik van bed, kleding, verkleedkleden en knuffelbeesten. In het geval van scabiës crustosa kan de besmetting ook via rondzwermende huidschilders optreden en is hierdoor zeer besmettelijk.

De eerste keer dat iemand besmet raakt, duurt het twee tot zes weken voordat verschijnselen optreden. Bij een volgende besmetting treedt de jeuk al na een paar dagen op.

Wie kunnen schurft krijgen?

Iedereen kan schurft oplopen. Er ontstaat geen immuniteit tegen de ziekte. Daardoor kunnen mensen meerdere keren schurft krijgen.

Wie lopen extra risico?

Mensen die reizen en daarbij niet in een schoon bed slapen, hebben meer kans op schurft. Ook mensen met wisselende seksuele contacten, personeel en bewoners in (zorg)instellingen en dak- en thuislozen hebben meer kans om met schurft besmet te raken.

Scabiës crustosa (norvegica)

Mensen met een slechte lichamelijke conditie en/of afweer (zoals verzwakte ouderen of AIDS patiënten) lopen een verhoogd risico op een ernstigere vorm van schurft.

Deze vorm van schurft heet 'scabiës crustosa' (norvegica). Naast de behandeling, zoals bij 'gewone' schurft, zijn soms aanvullende medicijnen en aanvullende hygiënemaatregelen nodig. Vraag hiernaar bij uw behandelend arts of bij de GGD.

Maatregelen om schurft te voorkomen

Er is geen vaccinatie tegen schurft en er zijn ook geen medicijnen om de ziekte te voorkomen. Wel kunt u de volgende voorzorgsmaatregelen nemen:

- gebruik geen ongewassen kleding of beddengoed van een ander. Zorg er ook voor dat verkleedkleden en knuffelbeesten schoon zijn;
- neem eventueel op reis een eigen lakenzak mee.

Behandeling

Informeer huisgenoten en andere mensen met wie u langdurig, intensief huidcontact heeft gehad, zoals familieleden, vriendjes van uw kinderen indien het om een besmetting van uw kind gaat en mensen met wie u beroepsmatig veel huidcontact heeft (bv. zorginstellingen). Ook zij lopen namelijk risico besmet te zijn. Zij moeten tegelijk behandeld worden, ook als ze geen klachten hebben. In sommige gevallen dient u de werkgever of scholen en kinderdagverblijven te informeren. Soms neemt de arts contact op met de GGD en ook uzelf kunt dit doen.

Schurft is met medicijnen die de schurftmijt doden goed te behandelen. Een behandeling met **permetrinecrème (Loxazol®)** is goed en tevens veilig voor de behandeling van kleine kinderen en zwangere vrouwen. Het wordt door de zorgverzekeraar vergoed. Ivermectine is een behandeling in tabletvorm. Het kan aan kinderen vanaf 15 kg worden gegeven. Het mag niet gebruikt worden tijdens zwangerschap. **Ivermectine** is een duur medicijn (afhankelijk van uw gewicht kost de behandeling tussen de €25 en €45) dat niet vergoed wordt door de zorgverzekeraar.

Beide behandelingen zijn in principe eenmalig, maar soms kan een herhaling 7 tot 10 dagen later nodig zijn. **Het is van belang dat alle huisgenoten van iemand met schurft tegelijkertijd worden behandeld.**

Een behandeling met **permetrinecrème** bestaat uit een aantal verschillende maatregelen:

1. Neem tot en uur voorafgaande aan de behandeling geen douche of bad. Een warme huid neemt teveel van de stof op die de schurftmijt doodt. Dat kan schadelijk zijn. Bij toepassing volgens de gebruiksaanwijzing is er geen gevaar.
2. Smeer de voorgeschreven crème op de schone, droge huid, over het gehele lichaam van kaakrand tot en met de voetzool. Geen enkel plekje mag worden overgeslagen. Extra aandacht voor huidplooien, huid tussen de vingers, tenen, billen en in de navel. Gezicht en hoofdhuid niet insmeren, echter kinderen tot 2 jaar wel het hele hoofd mee behandelen.
3. Knip de nagels kort en smeer de zalf ook goed onder de nagels.
4. Laat de rug eventueel door iemand anders insmeren.
5. Voorkom dat het middel in de ogen, mond of op andere slijmvliezen komt. Gebeurt dit toch, dan uitspoelen met veel water en indien mogelijk met zeep.
6. De crème moet 8-12 uur inwerken. Al die tijd mag u zich niet wassen (of opnieuw bij smeren bv. na toiletgang). Na die tijd het lichaam goed wassen met water en zeep en schone kleren aandoen.
7. Het is het gemakkelijkst als u de behandeling uitvoert voordat u gaat slapen **zodat de crème de hele nacht in kan trekken.**

Voor een behandeling met **ivermectine** dient u de voorgeschreven hoeveelheid (afhankelijk van uw gewicht) **in één keer** in te nemen.

Was- en luchtvoorschriften

Ter ondersteuning van de behandeling van scabiës dienen op de dag na de behandeling de volgende hygiëne maatregelen in acht te worden genomen:

1. Kleren, lakens, slopen, dekens, handdoeken, kussentjes en knuffels die 72 uur voor of tijdens de behandeling zijn gebruikt reinigen. Dat betekent wassen op minimaal 60 °C. De mijten zijn bestand tegen wassen op minder dan 60 °C.
2. Moeilijk wasbare materialen kunt u in plaats van te wassen in een dichte zak stoppen en gedurende minimaal 72 uur op kamertemperatuur bewaren of minimaal 72 uur buiten luchten.
3. Matras indien mogelijk om keren.
4. Indien u een stoffen bekleding van banken en stoelen heeft dan dient u deze tot 72 uur af te dekken met een laken of iets dergelijks of buiten te luchten.
5. Vergeet niet de jassen aan de kapstok, gedragen kleding die u terug heeft gehangen in de kast en dergelijke mee te behandelen.

24 uur na de behandeling met permetrine of ivermectine bent u niet meer besmettelijk. Na de behandeling kan er nog wel lang (soms weken) jeuk blijven bestaan. U dient dan op controle te komen bij de arts om te bepalen of het "post scabiës" jeuk betreft, wat eenvoudig met corticosteroidcrème en bodycrème te behandelen is of dat er nog steeds danwel opnieuw sprake is van schurft.

Dagverblijf, school, werk

Na behandeling kunnen kinderen gewoon naar de crèche of naar school, en volwassenen naar het werk. Informeer de leiding van de crèche, het kinderdagverblijf, de peuterspeelzaal of de school. De leiding kan in overleg met de GGD andere ouders informeren, zodat die alert kunnen zijn op verschijnselen van schurft bij hun kind.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen dan kunt u contact met ons opnemen.

De polikliniek dermatologie/Dermateam is op werkdagen bereikbaar tussen 8.00 - 17.00 uur.

Telefoonnummer **088 – 70 67 374**.

Bent u van mening dat bepaalde informatie ontbreekt of onduidelijk is, dan vernemen wij dat graag van u.

Internet

www.dermateam.nl

7/21